

SPRÁVY ZAHRAJNI

TELEGRAFICKÉ

V Praze shlíkl se lid a roztloukl okna v domech, na které vyvěsili si majitelové německé tabulky. (Škoda, že netloukl místo oken hlavy)

Policie pražská odkryla nový tajný revoluční spolek, který měl být státně nejvyšší nebezpečný. Sestával z patnáctiletých hochů. Sedm členů jest již zadrženo.

Ve Smrčíně, středoevropské vysočině, zabíhající též do Čech (Chebu), pozorováno bylo slabé zemětřesení. Jak známo, jsou Smrčiny původu sopečného, o čemž svědčí vyhaslé kratery a hojnost rozlité lávy blíže Chebu.

Na Moravě skončila stávka uhlí. H. Tito vrátili se do práce za starých podmínek.

Schulzeis, pověstný čechozroutský spolek, dostal z Německa 40,000 marek ve zlatě.

Stávková vlnění, počtem 15,000, počali znovu pracovat, poněvadž stávkovní fond byl vyčerpán.

Malíř a litograf Kolač, otrávil se se svými třemi svobodnými sestrami cyanidem v jedné dolnorakouské vesnici.

V Dolno-Rakouské vesnici Schützen blíž Odenburgu zastřelil žandarm 5 osob při rvačce vzniklé u muziky.

Dr. Wekerle, jehož předloha o občanském sňatku byla tabulí magnátů zavržena, nevzdá prý se předsednictví ministerstva, nýbrž předloží prý znovu poslancek sněmovně a jestli ta ji přijme, pak prý se najdou prostředky, aby i magnáti zákon schválili. Wekerle měl dlouhou poradu s císařem a stěžoval prý si na rakouské úředníky, kteří prý pletou se do uherských záležitostí a tím pád předlohy zavínili.

Wekerle, ministr-president uherský, prohlásil ve schůzi liberálů v Budapešti, že předloha o civilních sňatcích podá zase poslancek sněmovně. Jakmile bude tam předloha přijata, učiní opatření, aby prošla také ve sněmovně magnátů a k tomu cíli požádá císaře o potřebnou plnomoc.

Předseda uherské vyšší sněmovny (tabule magnátů), baron Vay von Vaja, zemřel.

Ruský následník trůnu Mikuláš odjede tento týden do Anglie, k návštěvě své nevěsty.

Sňatek careviče Mikuláše s hesenskou princeznou Allieí odbývá se bude 10. listopadu.

O hrozných udalostech sděluje se z Ruska, v obci Ostrogozsku dopouštělo se šest sedláků velkých krádeží lesních, dělíce se o výsledek s hajnými. Jeden hajný, jménem Govorek, konečně zloděje prozradil, načež tito jej chytli, jazyk mu vytrhli, oči vy-píchali, a konečně k smrti uslapali.

Cholera panuje prý v 7 jihu-ruských guberniích, jakož i v západním Rusku, blíž německých hranic. V Kovně onemocnělo za poslední dva týdny 21 osob cholerou a 12 jich zemřelo. Celkem na ruských hranicích jest nemocných přes 80.

V Srbsku hrozí propuknutí revoluce. Lid se bouří, jsou roztrpčeni svévoleným jednáním vlády a návratem krále-lumpu Milána. Vláda zakázala veškeré protestní schůze a prohlásila, že je překazí třeba mocí vojska. Radikálové prohlašují, že schůze konati budou, i jest oprávněná obava, že dojde k výtržnostem a vzpouře.

V Paříži nic nového, krom nálezu několika pum a nepodařených atentátů, kterým policie na štěstí „v čas“ předešla. Francie žije ve znamení dynamitu.

Alexandr, král srbský, pomoci svého otce Milána a předsedy ministerstva hodlá učiniti státní převrat, aby učinil konec moci a vlivu náboženských radikálů. Proslýchá se, že zrušiti chce ústavu a zavésti vládu vojenskou. Radikální starostové obati byli sesazeni se svých úřadů a nahrazeni liberály. Pomáhala při tom policie a vojsko. Dále se proslýchá, že také kasátní soud na čas bude zrušen.

Anarchista Emil Henry, který byl v Paříži odsouzen k smrti pro bození pumy, byl utračen v neděli ráno. Zemřel se slovy "at life anarchie!"

Závody byciklistů ve Francii, jež byly mezinárodními, skončily vítězstvím jistého Francouze. American Martin, jemuž během jízdy dvakráte se kolo porouchalo, dostal vador tomu drahou cenu.

Ve francouzském městě Roubait došlo k prudkému boji mezi hloučkem demonstrujících anarchistů a policií, při čemž několik výtržníků střelnými i sečnými ranami bylo zasaženo.

V ministerské poradě ve Španělsku bylo usneseno vyplatit \$17,000 ve zlatě, nebo \$23,000 ve španělských papírech americkému methodickému misijnáři jakožto odškodné za nespravedlivé vyhnání jeho z ostrovů Karlových, když Španělsko je zabralo.

Nejvyšší rada vojenská v Madridě potvrdila rozsudek smrti vynesený vojenským soudem nad 5 anarchisty, kteří měli účastnictví na pokuse zavraždit gen. Campose a na pumovém atentátu v barcelonském divadle del Lyceo. Ortel jím byl v sobotu oznámen a v pondělí byli popraveni.

Král španělský Alfons XIII. slavil své "osmé" narozeniny a lid madridský jásal a holdoval "dobrotivému" vládaři na houpacím koni.

Italská sněmovna projevila ministerstvu Crispiho votum důvěry.

V Belgii zatčený Němec Müller doznal ve vězení, že způsobil výbuch pumy v domě na Rue de la Paix, jakož i v kostele sv. Jakuba. Müller prozradil prý také své pomahače.

V Londýně přijat byl ve schůzi kongregační Unie návrh, aby křesťanům americkým, kteří hanbí se za barbarství lynčovního zákona ve Spojených Státech proti černochům prováděného, vyjádřeny byly sympatie a bylo jim sděleno, že čle nové Unie spojí své modlitby s modlitbami křesťanů amerických, aby tato hauba člověčenstva byla vykořeněna. (Je Hajdušek také křesťan? Poz. red.)

Z Londýna byla telegrafována zpráva, že vyslanec Americký Bayard dal vládě anglické na srozuměnou, že ustoupí od smlouvy berlínské, kterou Německo, Anglicko i Spojené Státy dohodly se o společnou dohlídku nad správou ostrovů samoan-ských, jestliže práva občanů amerických na ostrovech budou hájena a šetřena. Ve Washingtonu popírají jakoukoliv známost o této záležitosti.

V Berlíně zasednul ve středu mezinárodní sjezd uhlokopů, jehož se účastní uhlokopové angličtí, francouzští i němečtí. Jednání působí ovšem obtíže pro různost řečí. Hned při počátku sjezdu došlo k ostrému výstupu následkem protestu zástupce Waldsteina, člena křesťansko-katolického dělnického spolku ze Slezska proti socialistovi Stranzovi.

V střední a jižní Americe, všude kde v přítomné době jest nějaká ta revoluce, vyhrálo vojsko vládní i povstalecké, alespoň se obě chlubí vítězstvím, rozhlášujíce do světa, že potlačila nepřátele na prach.

V Pruském Slezsku téžila v pondělí dne 14. strašná bouře. V Holeslavi (slezský) zabít byl při této měšťanosta a šest jiných bleskem a s jiných mst podobné správy došlo.

Ve Španělsku konány opět nové skoušky s novým kulovodným oděvem krejčího Dowe a sice s lehotím, nežli až dosavad; 12krát bylo střeleno, ale žádná z kul oděv neprosarila.

V Berlíně odsouzena byla celá řada sociálních redaktorů soudem Brausewatterem k delšímu žaláři. Soudce počítal prý si jako zblášený, taktéž státní návladní. Veškeré časopisy a veřejné mínění odsuzují jednání těchto počopů. Všichni právníci berlínští podepsali petici k ministerstvu, aby soudce byl potrestán pro zneužití své moci a zneuctění soudu. Odsouzení ládají za nový soud.

V Berlíně zemřel americký generální konsul William Haylen Edwards. Edwards byl todem z Ohia. Americká vláda svěřila řízení konsuluatu prozatímně George H. Murphymu místokonsulovi v Luxemburku.

Sjezd hornický odbývaný v Berlíně odročil se v sobotu. Většinou měl průběh bouřlivý, jelikož němečtí zástupci usilovali o prosazení usnesení, kterým by se sjezd prohlásil pro socialismus. Důležitější z přijatých usnesení jsou: prohlášení v zájmu osmihodinné doby pracovní zápočet ženské práce v dolech i nad zemí a potřeba obmezení výroby, aby předešlo se nadvýrobě.

Americký koňář Kneeba, který pro švindly při dostihách v Berlíně zatčen byl, nepochybně vyvázne se zdravou kůží. Jeho obvinovatel a spoludruh Heffner, který byl hlavním svědkem proti němu, zmizel, jelikož mu — hrozilo zatčení pro zpronevěření peněz za koně jistého Halla, jež prodal. Týž Hall a jistý Dawson prý budou Kneebovi svědčit, že během je skutečně týž za něhož jej vydával a ne jiný.

K pozůstalosti Emina paše hlásí se nyní krom jediné jeho dcery také nějaká umoučená Afričanka, která prý jest dcerou tohoto cestovatele a jedné vdovy po africkém náčelníku, která Eminovi oslavovala život v té horké Africe. Zároveň dochází zpráva, že někde v Nubii žije Eminův syn podobného původu.

Policie pařížská. V Paříži zatkla policie tyto dny poctivé děvče omylem. Dotyčný strážník měl je totiž za lehkou ženštinu. Za to prefekt (ředitel) policejní odpřisáhl osobně dívku tu v sezení městské rady (jež z velké části vykonává právomoc policejní, kdežto policejní prefekt sám je úředníkem státním), slibil jí hojně hmotné odškodnění a okamžité propuštění policisty, jenž se přehmatu dopustil. — Všude jinak!

Bismark opět říšským kancléřem německým! Prekvapující tuto zvěst přináší "Antisem. General-Anzeiger" a dokládá, že zprávu tuto dostal od "jistého pána, jenž má styky se správou "jednoty hospodářů" i s předsednictvem konservativní strany." Tento "pán" zrazoval prý od výpravy antisemitů do Friedrichruhe, kdež chtěli Bismarkovi holdovati, poněvadž prý beztoho Bismark stane se v pozdním letě kancléřem. Od dvou týdnů jest prý to již věc rozhodnutou. Hr. Herbert Bismark převezme prý potom opět správu zahraničních záležitostí, kdežto hr. Eulenburg zůstane prý v čele vnitřních záležitostí a také Miquel setrvá v úřadě finančního ministra pruského.

Po dva roky trpěl jsem slabostí žaludeční a nezájímavostí. Po nějaký čas užíval jsem Dra. Augusta Koeniga hamburské kapky a v krátkém čase byl jsem úplně pozdraven. — Fritz Wegner, 248 Madison ulice, Chicago, Ill.

Návrat středověku.

(Stavosť listů.)

Tyto dni dokazoval jeden ruský list, že do západní Evropy navracet se středověk se svým tmářstvím. Důkaz vadí tím, že katolický klerikálem chytá se v přítomné době k mocnému a širokému rozmachu, o jakém za předchozího papeže Pia IX. ani nesnil. Ukázal mezi jiným i na lonský eucharistický sjezd v Jerusaleme, jenž byl schválen tak uspořádán, aby zevnějškem vypadal jako křesťácké tažení. Rozesřvané mysli západních Evropanů, soufajíce zamy nad sebou, nevidímen nikde spisy, ani otevřené cesty v lepší budoucnost, pozabývajíce, že všechna ta moderní hesla, theorie, systémy a školy, v nichž dosud hledali ukojení, nejsou ničím vřo, leč neladným chaosem, počínají hledati útěchu v tajemném a nadpřirozeném, počínají se obřítiti k mysticismu. Ve Francii, jež na evropském západě odává ton, jsou všechny literární směry zatlačeny, Francouzové nic nečtou a o ničem jiném nemluví, leč o životopisu sv. Františka Saleského, jenž za krátkou dobu byl rozehrán v 300.000 výt.

Klerikálové přijali za pravidlo, že musejí bojovati všemi prostředky a způsoby, kterými jiné strany dopomáhají si k plátnosti a k vítězství: naproti škole musejí pracovati školou, naproti literatuře literaturou, naproti umění uměním, naproti spolkům spolky a pod. Je to jinak vyslovené heslo Macchiavelliovo, že účel posvěcuje prostředky. Nějaký africký pohan, jenž o katolické církvi dosud jen slychal, myslil by, že podobná pravidla jsou v ní vyloučena, že může pracovati jen způsoby a prostředky nade všecko všednost povýšenými, evangelickými, láskou, dobrotou, snášlivostí, pravou lidskostí. Společnost západoevropská je chorá, potřebuje reformátorů. A tu ti, kteří svým povoláním věnovali se léčení duševných bled lidstva, postaví si pravidlo, že se budou chápati týchž prostředků, kterými bojuje ta chorá světská společnost. Ty prostředky podle názoru klerikálů jsou vesměs špatné a zavržené hodné; avšak jim nejde o vítězství dobra, nýbrž klerikálního vlivu a panství, a proto se neostýchají a nerozpakují sáhnutí k těmž prostředkům, který ztracují. Dříve vymítali ďábla křížem, nyní sami v čerta se promění, rozumí se ještě černějším.

Česká veřejnost po hříchu velmi málo pozornosti věnuje přípravám klerikálů ke skutku, kterým chtějí překvapiti svět. Po venkově vznikají celé desítky spolků, kterým kněží v čelo se staví. Venkovským kněžím dán jest ordre, aby hleděli vniknouti do každého spolku, byt se jim sebe opatrněji uzavíral. Hlavní záslusk mají na spolky záloženské. Ve východních Čechách organizace klerikálního tábora dělá takové pokroky, že za krátkou dobu zatlačila i ruch socialistický. Některé publikace českých klerikálů vycházejí ve statistických, t. j. v počtu takovém, že by se mu nerovnal všechny české, v roce vycházející publikace, které vyslovené klerikální tendence nemají. Rozdíl jest ještě jen v kvalitě, kvantitou již klerikálové nabyli vrchu.

Jestliže klerikálové v Čechách teprve se sbírají a síkují, v Polsku již troubí k útoku.

Jak že? k útoku? Naproti komu? Dlouhohlíž je tomu, co papež encyklikou k biskupům polským radil Polákům, aby v Rusku jako Prusku poslouchali světských úřadů a vyslovil se, pokud zejména Poláků v Rusku se týče, že již před 12 lety vyjednal jim s carskou vládou všechny záruky, kterými jim zabezpečena svoboda vyznání?

Poláci přes tyto rady papežské chtějí míti s Rusey boj, jak vzevší mysli rozlištěných návratů tajného výboru polského v Kongresu. Jenž obral si za úkol působiti na jejího mínění v Polsko (mimo-škola ve smyslu rozhodně le-nepřátelském. Tyto litografy listy, nařepsané "Z zaboru roského", slibovaly na počátku, že doo oznamovati, jaké křivdy a právi Rusové na Polátech páchali. Byli jsme židostivi a byli bychom sami obětováni k tomu napomáhaly nároky Poláků v Rusku, jsou spravedlivé, staly se známé. Avšak patrně všechny křivky o tlačované Poláků v Rusku jsou falšovým zvukem, jako pověstné o "akrutnostech v kročích", ne tajný výbor polský nepůsobí na jejího mínění uválením faktů, sliboval, nýbrž rozdmýchování ruské polské nenávisti ke všemu ruskému.

Poslední agitáční list tajného výboru zabývá se papežovou encyklikou k polským biskupům. Probrá jednotlivá místa encykliky prohlašuje svůj nesouhlas s papežem a na konci praví:

"Roma locuta—causa finita (i promluvil, věc je skončena) zni se v katolickém světě známa záležitosť. Ale encyklika k biskupům polským záležitosti naše neposuzuje, ve diplomatické opatrnosti posuzované a nemůže. Ostatně, byt i pežská encyklika skutečně byla tebou, jak jí většina společnosti rozumí, zbyla by rozsudkem posledním neboť, uznávající se nevinným svým svědomím národním i lidským máme právo odvolati se od výřnaměstka božského k výroku Neposuzujeme dosahu dokumenemáme k tomu ani kompetence, odvahu, zaznamenáváme jen do jaký encyklika v širších kruzích společnosti vzbudila."

"Dojem ten není církvi katolické příznivý, obrancům jejího po-nedá, ducha jejich nezacelí. T kde celý život národa jest neustálou válkou o právo, o byt svůj, ta církev, těsně s národem sloučící, chce-li si svůj vliv zachovati, boji býti musí. A pro katolicismus v širších podmínkách válka není stranaopak, je spíše žádoucí. Církev vstupuje u nás do boje ne s nevinností v společnosti, nýbrž pravoslavným, opatřeným celou zlatou mocí prostředků státních. Nejde poměr církve ku státu, ve kterém jiné vyznání jest panující, nýbrž poměr katolicismu k pravoslaví, hož zosobněním je vláda ruská. To válka o nejživotnější zájmy klericizmu, o budoucnost civilní evropské, je to tatáž válka, o kterou encyklika s tolikým uznáním se mluví, mluvíc o zásluhách předků svých. Nejednou diplomacie říšské podporovala nás v té válce, ne přesvědčením, že jedná v prospěch církve. Dnes ale bez ohledu na co politický výpočet raditi nám nebudeme se svého stanoviska nezanecháme války, kterou v příkazuje nám svědomí, prospěch církve i národu našeho. Nemůžeme v svědomí a srdci svém uznati spravedlivé, že by náleželo vzdávati úctu a chovati věrnost i té vládě, která je krví pokálená a přemocí znobena. Nemůžeme se stejnou koutou a oddaností býti podanými mocnáři, tvořící podle encykliky rod jeden. Stojíce věrně při své, při tradici národní i katolické přijímáme s pokorou synovalsmoudrá napomenutí a výstrahu svého otce, ale oddělující v nic, co je nezrušitelné a závazné, od toho co je dočasným a politickým. Dem, neprotestujeme, nýbrž hlubokorně před hlavou církve schýlíce prohlašujeme: Non possumus (Nemůžeme!)"